

Datum 2011-01-03

Dnr 322-904-2011

Avdelning

Förvaltningsavdelningen

Enhet Kulturvårdsstöd

Författare

Thorgunn Snædal

Rapport om granskning och uppmålning av runinskrifter i Uppsala län 2010

Under fältsäsongen 2010 granskades och i förekommande fall uppmålades ett antal runristningar i Uppsala län. Insatserna resulterade i följande kommentarer och förslag till vidare åtgärder.

U 699, fornl. Fornl. 45, Ekholmen, Veckholms socken

Denna mycket illa medfarna sten står i parken vid Ekholmens slott. Redan 2009 konstaterade jag att den var i akut behov av fullständig restaurering. Tyvärr tillät inte markägaren stenkonservator Paterik Stocklassa att komma in i parken för att som en första åtgärd rengöra stenen. Det är viktigt att återuppta diskussionerna med markägaren och få hans tillstånd till att ta hand om stenen, troligen måste den restaureras inomhus.

U 704, fornl. 18, Öster-Dalby, Veckholms socken

Denna figurristning uppmålades i augusti 2010. Den finns på ett lågt block i en skogbevuxen åkerholme nära landsvägen och är inte helt lätt att hitta. Den är inte skyltad.

U 739, fornl. 205, Gådi, Boglösa socken

Denna runsten, som troligen inte har uppmålats sedan 1960-talet, rengjordes och uppmålades i augusti 2010. Ristningen är ställvis mycket grund och den invecklade ornamentiken är ofta svår att följa. Skylten, som tyvärr inte längre är förankrad i marken är av den äldre graverade typen. Stenen står något otillgängligt i kanten av en beteshage, men då detta troligen är stenens ursprungliga plats är en flytt närmare vägen inte aktuell.

U 917, fornl.27, Jumkils kyrka

Restaureringen av denna skadade runsten som inleddes 2009 fortsatte under 2010. Diskussionen med kyrkorådet om var stenen skulle stå i fortsättningen fortsatte. Stenkonservator Paterik Stocklassa menade att den borde flyttas in på kyrkogården för att inte riskera att bli påkörd och skadad igen, men kyrkorådet motsatte sig detta. Troligen blir stenen därför kvar på sin nuvarande plats vid klocksapeln strax utanför kyrkogården.

U 947, fornl. 101, Berga, Fålebro, Danmarks socken

Stenen rengjordes och uppmålades i augusti, den är skyltad

U 962, 963, 964 och 965, fornl.118:1-4, Vaksala kyrka

Runstenarna uppmålades 1994, men var redan kraftigt överlavade. De rengjordes och uppmålades i augusti, tyvärr saknar de skyltar, en brist som borde åtgärdas.

U 1158, fornl. 131, Simtuna socken, Stora Salfors

Runstenen står på en liten kulle i trädgården, ca 50 m väster om boningshuset. Den är troligen inte upprustad sedan denna del av Upplands runinskrifter kom ut på 1950-talet, men spår av målarfärg kunde ändå skymtas under den kraftiga påväxten av lavar och mossor, skylt saknas. Stenen kommer att rengöras, uppmålas och eventuellt skyltas 2011 trots det privata läget eftersom det är viktigt att dokumentera ristningsytans skick och ta reda på om den behöver konserveringsåtgärder.

U 1161, fornl. 42, Altuna kyrka

Stenen står på gräsmattan framför kyrkan, 6 meter nordväst om tornets nordvästra hörna. Den är kraftigt bevuxen med kolonier av hårda svarta lavar och även grå och gula lavar förekommer ymnigt, dock är uppmålningen från 1984 ganska välbevarad. Metallskylden med text av undertecknad är välbevarad och duger bra. Stenen rengjordes 2010 och uppmålas 2011.

U 1163, fornl. 66, Altuna socken, Göksbo

Runstenen står på Göksbo gårdsplan, 30 m nordväst om huvudbyggnaden. Uppmålningen från 1984 är förvånansvärt välbevarad och runorna är i stort sett läsliga även om stora blaffor av lavar har brett ut sig på ristningsytan. Skyltad med en metallskylt av äldre typ, troligen författad av undertecknad. Stenen är nu rengjord och kommer att uppmålas 2011.

U 1170, fornl. 5, Vittinge kyrka

Runstenen, som saknar toppen, står intill den västra bogårdsmuren, 4 meter sydväst om klockstapelns sydvästra hörn, den är fint skyltad med en metallskylt av nyare typ. Tecknen i inskriftsbandet är inte runor utan är av samma typ som tecknen på närbelägna U 1175. Stenen rengjordes 2010 och uppmålas 2011.

U 1171, fornl. 25, Vittinge socken, Axsjö

Stenen står vid en liten stig i skogen, 1 km. sydväst om Axsjö by, 250 meter sydväst om sommarstugan Gökslund. Den står mitt i ett svårtillgängligt skogsområde lutad mot ett stort flyttblock. Den är kraftigt mossbelupen och ytan är sprickig på många ställen. Även om den saknar runinskrift är den försedd med vacker runornamentik . På grund av svåra markförhållanden kom stenkonservator Paterik Stocklassa inte fram till stenen sommaren 2010 men kommer att göra ett nytt försök i samband med att upprustningen av andra runstenar i området fortsätter.

U 1174-1175, fornl. 17:1-2, Vittinge socken, Stora Ramsjö

Stenarna står fint i kanten av ett stort vårdat gravfält. De är uppmålade 1986 och är skyltade med en fin metallskylt. De var 2009 kraftigt bevuxna med svarta och grå lavar. Stenarna är nu rengjorda och kommer att uppmålas sommaren 2011.

Stockholm den 16 februari 2011

Thorgunn Snædal

Kopia till:
Länsstyrelsen i Uppsala län
Heby kommun.

SWEDISH NATIONAL HERITAGE BOARD
RIKSANTIKVARIÉÄMBETET